

PROGRAM AUTORSKI

"Chodźmy mówić, czyli logopedia na świeżym powietrzu"

Miejsce realizacji programu :

Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy (Szkoła Podstawowa)

ul. Piasta 35

44-200 Rybnik

Autor oraz osoba realizująca program:

Weronika Pilch- Pierchała

RYBNIK 2017

SPIS TREŚCI:

Wstęp.....	3
Nawiązanie do przepisów prawa oświatowego.....	3
Charakterystyka programu.....	3
Zakres i czas trwania programu.....	3
Motywacja wprowadzenia programu.....	4
Cele główne.....	4
Cele szczegółowe.....	5
Sposób realizacji.....	5
Przewidywane efekty programu.....	6
Procedury osiągnięcia celów.....	6
Przykłady ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć.....	7
Ewaluacja.....	10
Przykładowe scenariusze zajęć.....	10
Załączniki.....	16
Karta badania sprawności narządów artykulacyjnych.....	16
Wzór ankiety dla rodziców.....	17
Wzór ankiety dla nauczycieli.....	19

WSTĘP

Rozwijanie mowy u dzieci niepełnosprawnych intelektualnie jest procesem trudnym a w niektórych przypadkach nie przynoszącym zamierzonych efektów. Dlatego logopeda pracujący z tymi dziećmi powinien dołożyć wszelkich starań aby jak najlepiej, jak najpełniej wykorzystać potencjał tkwiący w każdym z nich. Po diagnozie (m. in. wywiadzie, obserwacji, badaniu mowy dziecka, analizie dokumentacji) terapeuta układa indywidualny program dostosowany do potrzeb każdego dziecka. Któreś z nich będzie potrzebowało terapii w formie zabawy, inne zadań stolikowych. U kogoś z porażeniem mózgowym należy skupić się na masażach aby "uruchomić" narządy artykulacyjne podczas spożywania posiłków, a dla kogoś innego istotnym elementem terapii logopedycznej będzie nauka przyimków. Praca w warunkach gabinetowych często musi wystarczyć podczas zajęć. Wiele jednak ćwiczeń logopedycznych tj. ćwiczenia oddechowe, fonacyjne, artykulacyjne, czy w ogóle rozwijanie mowy czynnej, poszerzanie słownictwa można wykonać na podwórku. To przynosi również korzyści wymierne dla dzieci tj. dotlenienie, dobrodziejstwa jakie przynosi przebywanie na słońcu. Dzieci nabywają kompetencji komunikacyjnych w naturalnych warunkach, uczestniczą w różnych sytuacjach społecznych. Takie działania szybciej rozwijają słownik bierny oraz mowę czynną dziecka.

NAWIĄZANIE DO PRZEPISÓW PRAWA OŚWIATOWEGO

Cele główne programu nawiązują do podstawy programowej kształcenia ogólnego dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych i gimnazjach (Załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, Dziennik Ustaw poz. 977) a głównie w obszarze Treści nauczania pkt. 3 i 5.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Zakres i czas trwania programu

Programem będzie objętych część dzieci uczestniczących w terapii logopedycznej (klasy I-III).

Program będzie trwał od 10. 04. 2017r. do 30. 11. 2017r. Każde dziecko w nim uczestniczące będzie go realizowało dwa razy w miesiącu.

Motywacja wprowadzenia programu

Terapia logopedyczna w szkole przeważnie ma miejsce w wyznaczonym gabinecie logopedycznym. W tym pomieszczeniu zadaniem logopedy jest w jak najpełniejszy sposób wykorzystać te kilkanaście, kilkadziesiąt minut z dzieckiem aby usprawnić jego mowę. Nie od dziś jednak wiadomo, że mowa rozwija się najlepiej w naturalnym środowisku dziecka z zaburzeniem mowy (przy wsparciu logopedy oraz intensywnej pracy rodziców bądź opiekunów). Nie jest rzeczą możliwą aby terapeuta uczestniczył w codziennym życiu rodzinnym dziecka objętego terapią, ale może przecież umożliwić mu wyjście ze sztucznych gabinetowych warunków "na zewnątrz".

Jestem przekonana, że na świeżym powietrzu dziecku lepiej będzie się wykonywało ćwiczenia oddechowe czy fonacyjne, które są bardzo istotne i przygotowują dziecko do mówienia. To na zewnątrz, nawet w najbliższym otoczeniu szkoły może się wstuchać w odgłosy przyrody, samochodów, pracy maszyn dobiegających z pobliskiego warsztatu. Rozwijanie percepcji słuchowej jest istotnym elementem w terapii logopedycznej. Ćwiczenia różnicowania dźwięków najbliższego otoczenia, doskonalenie uwagi słuchowej mają ogromny wpływ na mowę. Bez właściwego "słyszenia" dźwięków mowy nie będzie poprawnej mowy czynnej.

Dziecku z autyzmem należy pokazać prawdziwe drzewo, kwiatek, czynność jaką wykonuje wskazana osoba i je nazwać aniżeli obrazek w gabinecie. Na zewnątrz można w doskonały więc sposób rozwijać rozumienie mowy. I wreszcie mowa czynna. Nazywanie przedmiotów, zjawisk lub inicjowanie kontaktów interpersonalnych, rozwijanie samodzielności poprzez np. wyjście do sklepu.

Dzieci szkolne są w różnym stopniu niepełnosprawne. Są dzieci z autyzmem, z zespołem Down'a, ze sprzężeniami, z porażeniem i każde z nich jest na innym etapie rozwoju mowy. Zajęcia i ćwiczenia można dopasować do każdego dziecka indywidualnie. Jednemu dziecku włożyć do ręki liść, kamień czy patyk nazwać i opisać go, a z innym ćwiczyć fonację i oddech bo zbyt cicho mówi a z kolejnym wybrać się do sklepu i pracować nad jego nie płynnością mowy lub słabą emisją głosu.

Chciałabym aby dzieci, z którymi pracuję w jak najlepszy sposób przyswajały mowę. Ten program ma im w tym pomóc. Wyjść z gabinetu i spróbować rozwijać komunikację w naturalnych warunkach.

Cele główne

Cele główne programu to:

- rozwój kompetencji komunikacyjnych dzieci

- rozwijanie sprawności związanych z komunikacją językową
- rozwój mowy biernej i czynnej

Cele szczegółowe

Cele szczegółowe to:

- usprawnianie narządów mowy : mięśni języka, warg, policzków, żuchwy, podniebienia miękkiego
- wyrabianie prawidłowego oddechu, wydłużanie fazy wydechowej
- poprawa fonacji
- tworzenie sytuacji sprzyjających spontanicznemu wypowiedaniu się
- wzbogacanie słownictwa
- rozwijanie umiejętności skupiania uwagi, koncentracji podczas kontaktu z terapeutą
- polepszenie funkcjonowania społecznego dzieci
- rozwijanie umiejętności prowadzenia dialogu
- zdobycie nowych doświadczeń werbalnych
- rozwój uwagi i pamięci słuchowej

Sposób realizacji

Każde dziecko uczęszcza na zajęcia logopedyczne cztery razy w miesiącu. Dwa razy terapia będzie się odbywać w gabinecie logopedycznym a dwa razy realizowana będzie zaplanowany program, czyli wyjścia na zewnątrz. Jedne zajęcia będą trwały 45 minut (godzina lekcyjna). Godzina ta będzie podzielona na dwie części. Pierwsza część- 20 minut będzie dla wszystkich dzieci taka sama. Na terenie szkoły (plac zabaw, boisko) będą wykonywane ćwiczenia oddechowe, artykulacyjne i fonacyjne. Następne 25 minut będzie realizowane w zależności od indywidualnych potrzeb danego dziecka. Przykładowo: Jedno dziecko będzie próbowało nawiązać dialog z panią w sklepie (praca nad inicjowaniem rozmowy), inne będzie wykonywało ćwiczenia dźwiękonaśladowcze a kolejne będzie ćwiczyło nad wspólnym polem uwagi.

Przewidywane efekty programu

- pojawi się większa ilość spontanicznych wypowiedzi
- dzieci nauczą się w prawidłowy sposób oddychać, wydłużą fazę wydechową
- poprawią sprawność narządów artykulacyjnych
- poprawią emisję głosu
- pojawią się nowe słowa w mowie czynnej dzieci
- poprawi się rozumienie (mowa bierna)
- poprzez nawiązywanie kontaktów społecznych (sprzedawczynie w sklepie, koledzy na placu zabaw) dzieci nauczą się inicjować i podtrzymywać rozmowę, będą używały zwrotów grzecznościowych odpowiednich do danej sytuacji, poprawią umiejętność prowadzenia dialogu

Procedury osiągnięcia celów

metody:

- słowne: instrukcje, objaśnienia, rozmowa
- percepcyjne: obserwacja, pokaz
- czynne: samodzielnych doświadczeń, zadań stawianych do wykonania
- zabawowe
- naśladowcze

formy pracy:

- indywidualna
- w parach

Przykłady ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć:

1. Oddechowe:

- dmuchanie baniek mydlanych
- dmuchanie wiatraków
- zdmuchiwanie dmuchawców
- skłon, powolne podnoszenie się z rękami uniesionymi do góry- głęboki wdech nosem, następnie przy powolnym wydechu ustami - opuszczanie rąk na dół
- wąchanie kwiatów
- chuchanie na szybę
- dmuchanie na paski papieru zawieszane na nitce tak, aby jak najdłużej utrzymywały się w górze
- dmuchanie na piłeczki ping-pongowe znajdujące się na ławie na placu zabaw
- zdmuchiwanie waty z gładkiej powierzchni
- przenoszenie za pomocą słomki kawałków papieru z miejsca na miejsce
- bulgotanie wodą w kubeczku przez słomkę itp.

2. Fonacyjne

- zabawa w "echo"- logopeda wymawia samogłoskę, sylabę, słowo a dziecko nasłuchuje z pewnej odległości a następnie powtarza usłyszany dźwięk
- zawody w przeciąganiu samogłosek. Kto najdłużej będzie wymawiał samogłoskę
- wymawianie samogłosek, sylab raz cicho a raz głośno
- naśladowanie usłyszanych odgłosów np. samochód, klakson, szum wiatru, telefon itp.
- naśladowanie śmiechu różnych ludzi: mężczyzna: he he he, kobieta: ha ha ha, dzieci: hi hi hi
- ćwiczenia w wymawianiu samogłosek, sylab, słów naprzemian głośno i cicho

3.Artykulacyjne

- wypychanie policzków językiem

- liczenie zębów językiem
- czyszczenie zębów językiem
- kląskanie
- dotykanie językiem podniebienia
- pokazywanie jak kotek pije mleczko
- cmokanie
- pokazywanie jak krowa żuje trawę
- nakładanie górnej wargi na dolną i odwrotnie
- składanie ust w dzióbek a następnie wykonanie szerokiego uśmiechu itp.

4. Rozwijanie rozumienia dzieci

- zabawa "rób to co ja"
- weź do ręki taki sam przedmiot
- na ławce leżą ułożone trzy przedmioty. Logopeda prosi by dziecko podało jeden z nich. Jeśli dziecko nie potrafi ,to kierujemy rękę dziecka na odpowiedni przedmiot
- dobieranie przedmiotów w pary

5. Poszerzanie słownictwa dzieci

- pokazywanie dzieciom różnych przedmiotów znajdujących się na podwórku, nazywanie ich a następnie proszenie dziecka by powtórzyło
- znajdywanie rzeczy w otoczeniu rozpoczynających się na daną sylabę np.
- poszukiwanie przedmiotów w danym kolorze np. czerwonym- huśtawka, kwiatek, ławka
- tworzenie listy zakupów, wyjście do sklepu i kupienie ich
- dziecko i terapeuta mają swoje kartki i kredki. Każdy rysuje jakąś rzecz z otoczenia a druga osoba ma odgadnąć co to jest
- określanie rzeczy znajdujących się na podwórku np. czerwony kwiatek, mały piesek, duży dom itp.

- opowiadanie co ludzie robią np. idzie, biegnie, jedzie, stoi, rozmawia, kupuje
- terapeuta przygotowuje koszyk z przedmiotami. Zawiązuje dziecku oczy apaszką a dziecko wybiera jedną rzecz z koszyka i musi odgadnąć co trzyma w ręce.

6. Umiejętność budowania zdań

- opisywanie co aktualnie robimy: pani wąża kwiatki, Basia śpiewa, pan jedzie samochodem, idziemy zrobić zakupy - długość zdań zależy od tego na jakim etapie rozwoju mowy jest dziecko.
- podczas spaceru wybieramy jakąś rzecz/przedmiot i budujemy zdanie dotyczące rzeczy: TRAWA- Trawa jest zielona, DOM-ten dom jest wysoki a tamten niski itp.

7. Nawiązywanie i prowadzenie dialogu

- rozwijanie umiejętności społecznych - utrwalanie rytualnych zachowań językowych tj. powitanie, podziękowanie, prośba
- utrwalanie zwrotów językowych stosowanych z dorosłymi i rówieśnikami

8. Ćwiczenia uwagi i pamięci słuchowej

- zabawa z instrumentami- odtwarzanie rytmu
- śpiewanie słów podanych przez logopedę
- ćwiczenia w wykonywaniu poleceń np. terapeuta mówi: "Znajdź kamyk i połóż go na ławce", "Zjedź ze zjeżdżalni a później usiądź na huśtawce". W zależności od umiejętności dzieci, polecenia są proste albo bardziej złożone
- wkładamy do worka kilka przedmiotów. Dziecko wykonuje polecenia: "Daj mi misia i piłkę". Później stopniowo zwiększamy ilość przedmiotów, które dziecko ma wyciągnąć.
- "głuchy telefon"- dziecko powtarza zdania, które usłyszało
- dziecko powtarza sekwencje ruchów np. ręce na bok, dwa klaśnięcia. Prosimy by dziecko powtórzyło

EWALUACJA

Ewaluacja programu "Chodźmy mówić, czyli logopedia na świeżym powietrzu" będzie odbywać się na podstawie:

- zapisów dokumentacji zajęć w dzienniku
- obserwacji dzieci podczas zajęć
- rozmów z dziećmi na temat zajęć
- ankiety przeprowadzonej wśród rodziców oraz nauczycieli
- karty badań sprawności narządów artykulacyjnych

Badanie efektów zakładanych zmian odbędzie się po zakończeniu realizacji programu. Badanie sprawności narządów artykulacyjnych odbędzie się na początku programu oraz na końcu tak, aby można było porównać wyniki.

Ewaluację przeprowadzi autor programu a zarazem osoba go realizująca. Osiągnięte rezultaty wprowadzonego programu zostaną przedstawione Radzie Pedagogicznej.

PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE

1.

Temat zajęć: "Co nas otacza"

Czas trwania zajęć: 45 min.

Cel główny: Rozwijanie mowy biernej

Cele szczegółowe:

- zapewnienie komfortu psychicznego dziecku
- ćwiczenie naśladowania drugiej osoby
- ćwiczenie zasady "najpierw ja potem ty"
- rozwijanie wspólnego pola uwagi
- ćwiczenie właściwego toru oddechowego, artykulacji i fonacji

-ćwiczenie umiejętności dobierania przedmiotów w pary na zasadzie "taki sam"

-ćwiczenie rozumienia prostych poleceń

Metody:

-pokaz

-słowna, pozytywnego wzmacniania

-praktycznego działania

-metoda ćwiczeń

Forma pracy: indywidualna

Środki: dmuchawce, wiatraczki, piłeczki ping-pongowe, bańki mydlane, kamień, listek, papierek, patyk, przyrządy na placu zabaw.

Przebieg zajęć:

1. czas trwania: 5min.

Wyjście na boisko szkolne. Zabawa w "rób to co ja". Logopeda prosi aby dziecko naśladowało jego ruchy i gesty (ćwiczenie umiejętności naśladowania):

-skakanie, machanie ręką (robienie "pa pa"), podnoszenie rąk do góry, przysiady, podrapanie się w głowę, klaskanie w dłonie. Jeśli dziecko nie naśladuje logopedy, to po pokazaniu dziecku danego gestu terapeuta wykonuje go wraz z dzieckiem.

2. czas trwania:15 min.

ćwiczenia oddechowe:

-wspólne szukanie dmuchawców (ćwiczenie koordynacji wzrokowo- ruchowej, wspólnego pola uwagi) a następnie zdmuchiwanie ich.

-dmuchanie wiatraczków

-zdmuchiwanie piłeczek ping-pongowych z ławki

-puszczanie baniek mydlanych- konkurs na największą bańkę (ćwiczenie wydłużania fazy wydechowej)

ćwiczenia artykulacyjne:

- cmokanie- układanie ust w dziobek
- naśladowanie odgłosu wydawanego przez końskie kopyta- kląskanie
- wykonywanie naprzemiennie uśmiechu i dzióbka
- parskanie
- "czyszczenie" zębów językiem
- wypychanie językiem policzków
- "liczenie" zębów językiem
- chuchanie na dłonie
- zakładanie górnej wargi na dolną i odwrotnie

ćwiczenia fonacyjne:

- powtarzanie za logopedą samogłosek
- robimy wdech, podnosimy ręce do góry i wymawiamy "aaaa", wydech, opuszczamy ręce i wymawiamy "oooo"
- ćwiczenia dźwiękonaśladowcze- naśladowanie odgłosów usłyszanych w otoczeniu
- zabawa w "echo". Naśladowanie przez dziecko sylab wypowiedzianych przez logopedę

3. czas trwania: 25 minut

Zabawa "Znajdź taki sam przedmiot"

Logopeda przygotowuje kilka przedmiotów: kamyk, listek, patyk, papierek. Pokazuje dziecku i nazywa je. Bierze do ręki pierwszy przedmiot i prosi by dziecko przyniosło taki sam. W dalszej części robi to samo z kolejnymi przedmiotami. Jeśli dziecko nie potrafi wykonać zadania samodzielnie, logopeda pomaga mu. Układają przedmioty na stoliku na placu zabaw. Logopeda bierze dwa kamyki i ręką dziecka wskazuje je i nazywa. To samo robi z następnymi przedmiotami. Następnie terapeuta prosi dziecko by wskazało np. listek. później resztę przedmiotów. Jeśli dziecko nie wykonuje samodzielnie zadania, logopeda pracuje rękami dziecka.

Logopeda nazywa poszczególne sprzęty na placu zabaw (huśtawka, zjeżdżalnia, mostek, siatka, ławka itp.) Prosi dziecko, by wykonywało polecenia:

- zjedź na zjeżdżalni
- przejdź po mostku

-przejdź po siatce

-pohuśtaj się

-usiądź na ławce

-uderz w bębenek

Jeśli jest taka potrzeba, to polecenia należy podpierać gestem.

Na zakończenie zajęć logopeda dziękuje dziecku za udział w ćwiczeniach i chwali go za wykonanie zadań.

2.

Temat zajęć: "Gdzie jest?"

Czas trwania zajęć: 45 min.

Cel główny: Ćwiczenie orientacji przestrzennej

Cele szczegółowe:

-zapewnienie komfortu psychicznego dziecku

-rozwijanie mowy czynnej

-wzbogacanie słownictwa dziecka

-ćwiczenie właściwego toru oddechowego, artykulacji i fonacji

-utrwalanie przyimków "w", "na", "pod", "obok", "nad"

Metody:

-pokaz

-słowna, pozytywnego wzmacniania

-praktycznego działania

-metoda ćwiczeń

Forma pracy: indywidualna

Środki: papierowe statki, miska z wodą, papierowe kulki, listki zawieszane na sznurkach, pudełko z obrazkami rzeczy

Przebieg zajęć:

1. czas trwania: 15min.

ćwiczenia oddechowe:

- dmuchanie w papierowe statki znajdujące się w misce z wodą
- zdmuchiwanie papierowych kulek z ławki
- dmuchanie w listki zawieszane na sznurkach
- nabieranie powietrza ustami i podniesienie rąk w górę, wydech nosem i opuszczenie rąk
- dmuchanie w dmuchawce

ćwiczenia artykulacyjne:

- przesuwanie ściągniętych warg na boki
- jak krowa żuje trawę
- cmokanie- układanie ust w dziobek
- wprawianie warg w wibracje
- wypychanie policzków językiem
- dotykanie językiem brody i nosa

ćwiczenia fonacyjne:

- powtarzanie za logopedą samogłosek
- ćwiczenia dźwiękonaśladowcze- naśladowanie odgłosów usłyszanych w otoczeniu
- wymawianie samogłosek, sylab raz cicho a raz głośno
- zabawa w "echo". Naśladowanie przez dziecko sylab wypowiedzianych przez logopedę
- naśladowanie śmiechu różnych ludzi: mężczyzna: he he he, kobieta: ha ha ha, dzieci: hi hi hi
- ćwiczenia w wymawianiu samogłosek, sylab, słów naprzemian głośno i cicho

3. czas trwania: 30 minut

Ćwiczenie "Co jest w pudełku?"

Logopeda pokazuje dziecku pudełko z obrazkami kilku rzeczy: listek, kwiatek, papierek, kamyk. Prosi dziecko aby znalazło te przedmioty i zamiast obrazków włożyło do pudełka. Jeśli dziecko nie potrafi zrobić tego samo, terapeuta pomaga mu w wykonaniu zadania. Gdy wszystkie przedmioty są w pudełku, dziecko powtarza zdania za logopedą: "kamyk jest W pudełku", "listek jest W pudełku" tid.

Ćwiczenie "Gdzie jestem?"

Logopeda kolejno znajduje miejsca gdzie będzie stawał/ siedział. Zadaniem dziecka jest powiedzenie gdzie jest pani. np. "Pani siedzi NA ławce". Logopeda prosi by dziecko usiadło w tym samym miejscu. Zadaje mu pytanie: "Gdzie jest Basia?". Dziecko ma odpowiedzieć "Basia siedzi na ławce". Do ćwiczenia można wykorzystać różne miejsca np. "NA huśtawce", "NA drabince", "NA mostku", "NA kocu"

Ćwiczenie "Ulewa"

Dziecko chodzi swobodnie a na hasło "ulewa" musi znaleźć sobie miejsce gdzie się schowa. Może to być:, POD kocem, POD mostkiem, POD drzewem, POD dachem. Następnie logopeda pyta dziecko gdzie schowało się przed deszczem. W razie potrzeby terapeuta pomaga w wykonaniu zadania.

Na zakończenie zajęć logopeda dziękuje dziecku za udział w ćwiczeniach i chwali go za wykonanie zadań.

Załącznik nr 1

Karta badania sprawności narządów artykulacyjnych

(2-prawidłowy sposób wykonania, 1-ćwiczenie wykonane częściowo, 0-ćwiczenie wykonane źle lub nie wykonane)

UŚMIECH OBUSTRONNY

UŚMIECH PRAWOSTRONNY

UŚMIECH LEWOSTRONNY

DZIÓBEK

CMOKANIE

ZAKŁADANIE WARGI GÓRNEJ NA DOLNĄ

ZAKŁADANIE WARGI DOLNEJ NA GÓRNĄ

PARSKANIE

ŚCIAĞANIE I ROZCIAĞANIE WARG

WYSUWANIE JĘZYKA

UNOSZENIE JĘZYKA DO DZIAŚEŁ

LICZENIE ZĘBÓW

OBLIZYWANIE DZIAŚEŁ POD WARGĄ

UNOSZENIE JĘZYKA DO NOSA

WYSUWANIE JĘZYKA NA BRODĘ

CHUCHANIE

DMUCHANIE

KLĄSKANIE

Ankieta dla rodziców

1. Czy Pani/Pana zdaniem wyjścia z dzieckiem na "zewnątrz" w ramach zajęć z logopedii to dobry pomysł?

TAK

NIE

NIE WIEM

2. Kiedy Pani/ Pana zdaniem dziecko najlepiej uczy się komunikacji?

W GABINECIE LOGOPEDYCZNYM

W WARUNKACH NATURALNYCH NP.: PODWÓRKO, WYJŚCIE DO SKLEPU

I W GABINECIE I WARUNKACH NATURALNYCH

3. Czy Pani/Pana zdaniem ćwiczenia oddechowe, fonacyjne (praca nad głosem) przynoszą lepsze efekty gdy są wykonywane:

W GABINECIE LOGOPEDYCZNYM

NA ŚWIEŻYM POWIETRZU

I W GABINECIE I NA SWIEŻYM POWIETRZU

4. Czy uważa Pani/ Pan, że rozumienie mowy, czyli tzw. "mowa bierna" (przyswajanie nowych słów, zwrotów) może rozwijać się podczas zajęć np.: na placu zabaw, w sklepie ?

TAK, JAK NAJBARDZIEJ

RACZEJ NIE

NIE WIEM

5. Czy Pani/ Pana zdaniem nadawanie mowy, czyli tzw. "mowa czynna" lepiej rozwija się w warunkach naturalnych niż w gabinecie logopedycznym?

TAK

NIE, NIE MA TO ZNACZENIA

NIE WIEM

6. Czy myśli Pani/ Pan, że program "Chodźmy mówić, czyli logopedia na świeżym powietrzu" miał korzystny wpływ na rozwój mowy Pani/ Pana dziecka?

TAK

NIE

NIE WIEM

7. Czy chciałaby Pani/chciałby Pan aby Pani/ Pana dziecko wzięło kiedyś jeszcze udział w podobnym programie?

TAK

NIE

Dziękuję

Ankieta dla nauczycieli

1. Czy Pani zdaniem wyjścia z dzieckiem na "zewnątrz" w ramach zajęć z logopedii to dobry pomysł?

TAK

NIE

NIE WIEM

2. Kiedy Pani zdaniem dziecko najlepiej uczy się komunikacji?

W GABINECIE LOGOPEDYCZNYM

W WARUNKACH NATURALNYCH NP.: PODWÓRKO, WYJŚCIE DO SKLEPU

I W GABINECIE I WARUNKACH NATURALNYCH

3. Czy Pani zdaniem ćwiczenia oddechowe, fonacyjne (praca nad głosem) przynoszą lepsze efekty gdy są wykonywane:

W GABINECIE LOGOPEDYCZNYM

NA ŚWIEŻYM POWIETRZU

I W GABINECIE I NA SWIEŻYM POWIETRZU

4. Czy uważa Pani, że rozumienie mowy, czyli tzw. "mowa bierna" (przyswajanie nowych słów, zwrotów) może rozwijać się podczas zajęć np.: na placu zabaw, w sklepie ?

TAK, JAK NAJBARDZIEJ

RACZEJ NIE

NIE WIEM

5. Czy Pani zdaniem nadawanie mowy, czyli tzw. "mowa czynna" lepiej rozwija się w warunkach naturalnych niż w gabinecie logopedycznym?

TAK

NIE, NIE MA TO ZNACZENIA

NIE WIEM

6. Czy myśli Pani, że program "Chodźmy mówić, czyli logopedia na świeżym powietrzu" miał korzystny wpływ na rozwój mowy Pani ucznia?

TAK

NIE

NIE WIEM

7. Czy uważa Pani, że realizacja takiego programu w szkole specjalnej to dobry pomysł?

TAK

NIE

Dziękuję